

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 190
від 05 листопада 2025 року

**Про стан підготовки підзаконних нормативно-правових актів
на виконання Закону України «Про професійну освіту»
від 21.08.2025 р. № 4574-IX**

05 листопада 2025 року Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, керуючись статтями 14 і 24 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», розглянув контрольне питання щодо стану підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про професійну освіту» від 21.08.2025 р. № 4574-IX (далі – Закон).

Виходячи з того, що це перше засідання Комітету з розгляду цього контрольного питання, Комітет вважає за необхідне розглянути це питання таким чином:

- 1) вимоги Закону стосовно строків і термінів підготовки підзаконних нормативно-правових актів та виконання інших доручень Верховної Ради України;
- 2) інформація Міністерства освіти і науки України щодо стану підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону.

I. Вимоги Закону стосовно строків підготовки підзаконних нормативно-правових актів та виконання інших доручень Верховної Ради України

21 серпня 2025 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про професійну освіту», який набрав чинності 12 вересня 2025 року (далі – Закон). У розділі X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону визначені загальні та особливі строки набрання чинності тими чи іншими положеннями Закону, а також загальні та особливі строки підготовки тих чи інших підзаконних нормативно-правових актів.

1. У день набрання чинності Законом втратив чинність попередній Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту від 10 лютого 1998 року № 103/98-ВР.

Це означає, що ВСІ нормативно-правові акти, що були ухвалені на виконання відповідних норм Закону 1998 року, мають бути переглянуті відповідними центральними органами виконавчої влади на відповідність новому Закону.

Саме тому Верховна Рада України в цьому Законі, як і в майже кожному іншому законі України, визначила Кабінету Міністрів України три окремих доручення, які мають бути виконані **протягом одного року** з дня набрання цим Законом чинності:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

Враховуючи зазначене, **Комітет планує забезпечити контроль за виконанням кожного із зазначених доручень.**

2. Майже всі положення Закону набрали чинності 12 вересня 2025 року, крім:

статті 40 («Обрання, призначення на посаду і звільнення з посади керівника закладу професійної освіти»), **частини четвертої статті 42** (повноваження наглядових рад), **статті 47** («Ліцензування освітньої діяльності»), які набирають чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом, тобто **13 вересня 2026 року**;

частини другої статті 62 (*про те, що розподіл обсягу видатків з місцевих бюджетів для здобуття професійної освіти, професійних кваліфікацій між закладами освіти здійснюється на основі формули, що розробляється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та затверджується Кабінетом Міністрів України*), яка набирає чинності з **1 січня 2027 року**;

частини третьої статті 61 (Обсяг фінансування для прийому на навчання у новому навчальному році формується відповідно до узагальненого планового обсягу прийому, що має забезпечувати здобуття професійної освіти і професійних кваліфікацій не менше ніж 25 відсотками осіб, які у поточному році здобули базову та повну загальну середню освіту), яка набирає чинності з **1 січня 2030 року**;

підпункту 6 пункту 5 цього розділу, який набирає чинності з **10 січня 2026 року**.

3. У розділі X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону визначені також специфічні, більш стислі, строки виконання тих чи інших доручень чи підготовки і ухвалення нормативно-правових актів, зокрема:

1) **протягом двох місяців** з дня набрання чинності цим Законом засновники державних і комунальних закладів професійної освіти або уповноважені ними органи зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з керівниками таких закладів та одночасно укласти з ними (за їхньою згодою) трудові договори

строком на один рік без проведення конкурсу (*підпункт 13 пункту 3 розділу X Закону*);

2) **до 1 січня 2026 року** забезпечити переоформлення чинних ліцензій на провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти без процедури ліцензування на підставі таких ліцензій (*підпункт 1 пункту 6 розділу X Закону*);

3) **протягом шести місяців** з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити затвердження центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки положення про центр розвитку професійної освіти;

затвердити зразок свідоцтва на керування транспортним засобом відповідної категорії (крім руху на вулично-дорожній мережі), яке видається закладом професійної освіти здобувачам професійної освіти для проходження ними виробничої практики;

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України для забезпечення фінансової автономії закладів професійної освіти та врегулювання питань фінансування і розподілу повноважень засновника між обласними радами та міськими територіальними громадами з адміністративним центром у місті - обласному центрі (*підпункт 2 пункту 6 розділу X*);

4) **протягом двох років** з дня набрання чинності цим Законом завершити процедуру передачі закладів професійної освіти з державної у комунальну власність (*підпункт 4 пункту 6 розділу X*);

5) **протягом одного року** з дня набрання чинності цим Законом забезпечити списання в установленому законодавством порядку житлових та/або нежитлових приміщень, житлових будинків і гуртожитків закладів професійної освіти, право приватної власності на які було зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та строк позовної давності на витребування яких вплив відповідно до частини восьмої статті 261 Цивільного кодексу України (*абзац другий підпункту 5 пункту 6 розділу X*);

6) **щороку протягом трьох років** з дня набрання чинності цим Законом інформувати Верховну Раду України про стан його виконання (*підпункт 6 пункту 6 розділу X*).

Відповідно до статті 24 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, здійснюють аналіз практики застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України, **аналіз відповідності закону прийнятих ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасності їх прийняття**. За наслідками такого аналізу комітет вносить державним органам, органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам рекомендації щодо приведення у відповідність із законом підзаконного нормативно-правового акта. Рекомендації комітетів підлягають обов'язковому розгляду державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями. Про результати розгляду та вжиті заходи має бути повідомлено

комітетам у встановлений законом строк, якщо відповідними рекомендаціями не встановлено більш пізній строк.

II. Інформація Міністерства освіти і науки України щодо стану підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону

З метою забезпечення вчасної підготовки і прийняття підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону Секретаріатом Кабінету Міністрів України було розроблено План організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України «Про професійну освіту» (далі – План), який було надіслано до Комітету (№ 29397/1/1-25 від 09.10.2025).

На запит Комітету Міністерство освіти і науки України (лист № 1/22874-25 від 29.10.2025) надало таку інформацію про стан виконання підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону:

1. На виконання пункту 1.1 Плану розроблено **проект розпорядження КМУ «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування мережі закладів професійної та фахової передвищої освіти»**, який погоджено з обласними, Київською міською державними (військовими) адміністраціями, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Всеукраїнська асоціація громад», Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея людей з інвалідністю в Україні». Проект акта направлено на погодження до Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад», Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад, Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Урядового уповноваженого з прав осіб із інвалідністю, Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

2. На виконання пункту 1.24 розроблено **проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики розрахунку вартості освітніх послуг у сфері професійної освіти»**, який планується до направлення на погодження до заінтересованих сторін.

3. На виконання пункту 2.16 розроблено **проект Типового положення про конкурс на посаду керівника закладу професійної освіти**, який розміщено на сайті МОН для громадського обговорення (<https://surl.li/andqsi>).

4. На виконання пункту 2.18 Плану розроблено **проект Примірного положення про наглядову раду закладу професійної освіти та проекту Примірного порядку формування наглядової ради закладу професійної освіти**. Проекти положення та порядку пройшли громадське обговорення. Наразі

опрацьовуються зауваження та пропозиції, які були надані під час громадського обговорення.

5. Окрім того, на виконання Плану розроблено та готуються до винесення на громадське обговорення проекти таких нормативно-правових актів:

примірного положення про регіональну раду професійної освіти (пункт 1.16 Плану);

стандарту професійної освіти (пункт 1.19 Плану);

постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження **Порядку практичної підготовки здобувачів професійної освіти**» (пункт 1.23 Плану);

розпорядження Кабінету Міністрів України «**Питання управління державними закладами професійної освіти, підпорядкованими Міністерству освіти і науки**» (пункт 1.34 Плану) (до завершення процедури передачі з державної у комунальну власність підпорядкованих Міністерству освіти і науки державних закладів професійної освіти обласним, Київській міській держадміністраціям та міським радам територіальних громад з адміністративним центром у місті-обласному центрі будуть передані для тимчасового виконання деякі повноваження);

постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження **Порядку видачі свідоцтва на право керування тракторами і сільськогосподарською технікою здобувачу освіти**» (пункт 1.36 Плану);

положення про центр розвитку професійної освіти (пункт 2.25 Плану);

6. З метою впровадження норм Закону щодо перетворення закладів професійної освіти у некомерційні товариства розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «**Про реалізацію експериментального проекту із реорганізації комунальних закладів професійної освіти в комунальні некомерційні товариства та реалізації закупівлі освітніх послуг на умовах регіонального замовлення**», який подано на розгляд Кабінету Міністрів (лист МОН від 21.10.2025 № 1/22090-25). У межах експериментального проекту його учасники – заклади професійної освіти, будуть реорганізовані в комунальні некомерційні товариства, що сприятиме розширенню їхній управлінській та фінансовій автономії. Також експериментальний проект передбачає апробацію нової Методики розрахунку вартості освітніх послуг та створення наглядових рад при закладах професійної освіти, які будуть брати участь в аналізі ринку та визначені обсягу закупівлі послуг у сфері професійної освіти за кошти місцевого бюджету.

7. Також розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341», який в період з 03 по 17 жовтня 2025 року проходив громадське обговорення. Проект акта передбачає уточнення дескрипторів 4 рівня Національної рамки кваліфікацій шляхом включення положень щодо сталого розвитку, цифрової та зеленої трансформації, формування культури доброчесності та національного спротиву. Такі зміни забезпечать гармонізацію

Національної рамки кваліфікацій із європейськими стандартами та підходами, сприятимуть формуванню у здобувачів професійної освіти ключових компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності та активного, відповідального громадянства в умовах сучасного розвитку суспільства.

8. З метою приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом:

прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 01.10.2025 № 1242 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 975»;

розроблено проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, визнання такими, що втратили чинність, наказів Міністерства освіти і науки України від 07.09.2011 № 1030, та від 31.05.2018 № 555», яким пропонується внести зміни, зокрема з метою приведення у відповідність із Законом, Положення про психологічну службу у системі освіти України, Положення про Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти, Положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика.

9. Окрім того, на виконання підпункту 13 пункту 3 Розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, яким встановлено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів професійної освіти або з особами, які тимчасово виконують відповідні обов'язки. Протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом засновники державних і комунальних закладів професійної освіти або уповноважені ними органи зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з керівниками таких закладів та одночасно укласти з ними (за їхньою згодою) трудові договори строком на один рік без проведення конкурсу.

У зв'язку із зазначеним МОН звернулося до обласних, Київської міської державної (військової) адміністрації та міських рад міст обласного значення - обласних центрів з пропозицією у строк до 12 листопада 2025 року припинити безстрокові трудові договори з керівниками закладів професійної освіти та одночасно укласти з ними (за їхньою згодою) трудові договори строком на один рік без проведення конкурсу. Осіб, які тимчасово виконують обов'язки керівників закладів професійної освіти, звільнити та одночасно призначити їх (за їхньою згодою) виконуючими відповідні обов'язки строком до 1 року (лист МОН від 27.10.2025 № 1/22625-25)

Заслухавши та обговоривши інформацію заступника Міністра освіти і науки України Завгороднього Д.В., голови підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти Комітету Коваль О.В., Голови Комітету Бабака С.В.,

народних депутатів України – членів Комітету, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Інформацію Міністерства освіти і науки України щодо стану підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про професійну освіту» взяти до відома.

2. Провести в січні-лютому 2026 року черговий розгляд контрольного питання «Про стан підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про професійну освіту».

3. Звернути увагу Кабінету Міністрів України на те, що згідно з інформацією з сайту Верховної Ради України наразі з попереднім Законом України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» 1998 року, **який вже втратив чинність**, пов'язано (прийнято на виконання Закону або мають відсилання до Закону чи окремих його положень) **536 документів**, зокрема велика кількість чинних нормативно-правових актів, з яких **72** акти Кабінету Міністрів України і **366** актів міністерств. **Перелік цих актів** відсутній в урядовому Плані організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України «Про професійну освіту» (див. пункти 1.46 і 1.47 Плану). Проте відповідно до абзаців 5 і 6 підпункту 3 пункту 6 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону усі такі акти мають бути переглянуті та приведені у відповідність до нового Закону (змінені або визнані такими, що втратили чинність).

4. Доручити голові підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти Комітету Коваль О.В. організувати і провести робочі зустрічі щодо:

механізму формування складу наглядових рад закладів професійної освіти - протягом двох тижнів з дня засідання Комітету;

процедури і проблем передачі закладів професійної освіти з державної в комунальну власність.

Залучити до цих робочих зустрічей представників Міністерства освіти і науки України, інших заінтересованих центральних органів виконавчої влади, Асоціації міст України, областей.

5. Поінформувати Кабінет Міністрів України про початок розгляду Комітетом відповідного контрольного питання і надіслати копію цього рішення Комітету.

6. Контроль за виконанням Рішення покласти на Голову Комітету Бабака С.В.

Голова Комітету

Сергій БАБАК